

gemeente
Zoetermeer

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De instandhouding van de meeste kapitaalgoederen is in de gemeente Zoetermeer vastgelegd in beheerplannen. Daarin is het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen opgenomen. In de beheerplannen is ook het gewenste kwaliteitsniveau van de voorziening vastgelegd. Hierna wordt per categorie ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen. De volgende categorieën worden behandeld:

- Openbare ruimte
- Riolering
- Ondergrondse inzamelmiddelen
- Begraafplaatsen
- Gebouwen
- Beeldende Kunstobjecten

De kosten groot onderhoud zijn:

Omschrijving	Begroot	Realisatie
Openbare ruimte	€ 12.064.000	€ 7.972.000
Riolering	€ 3.387.000	€ 5.390.000
Ondergrondse inzamelmiddelen	€ 310.000	€ 254.000
Begraafplaatsen	€ 769.000	€ 746.000
Gebouwen	€ 7.458.000	€ 3.707.000
Beeldende kunstobjecten	€ 128.000	€ 132.000

Openbare ruimte

Algemeen beleidskader

In de Nota Onderhoud Openbare Ruimte (versie 5 oktober 2022, vastgesteld door de raad in december 2022) zijn de verwachte kosten voor groot onderhoud en vervanging voor de periode tot en met 2064 berekend. Ook het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau is hierin opgenomen. Het betreft de kapitaalgoederen: wegen, kunstwerken, groen, bomen, spelen, water, verkeerslichtregelininstallatie, openbare verlichtingen en straatmeubilair.

Het beheer richt zich op de optimalisatie van het (groot) onderhoud en vervanging om de (maatschappelijke) opgaven te helpen bereiken en de levensduur van kapitaalgoederen in stand te houden dan wel te verlengen. De kapitaalgoederen in de openbare ruimte moeten veilig zijn en aan de wet- en regelgeving voldoen. Binnen de kaders dient verantwoorde participatie plaats te vinden.

Volgens de nota Waarderen, activeren en afschrijven worden de investeringen in kapitaalgoederen met maatschappelijk nut (wegen, kunstwerken een water) geactiveerd en afgeschreven. De overige investeringen in kapitaalgoederen worden direct ten laste van de algemene middelen gebracht. De begrote jaarlijkse uitgaven voor het dagelijks beheer, grootonderhoud alsmede vervangingen van de kapitaalgoederen openbare ruimte bedraagt circa € 41 mln. per jaar. De waarde van de kapitaalgoederen openbare ruimte met maatschappelijk nut is ongeveer € 1,5 miljard.

Financiële consequenties

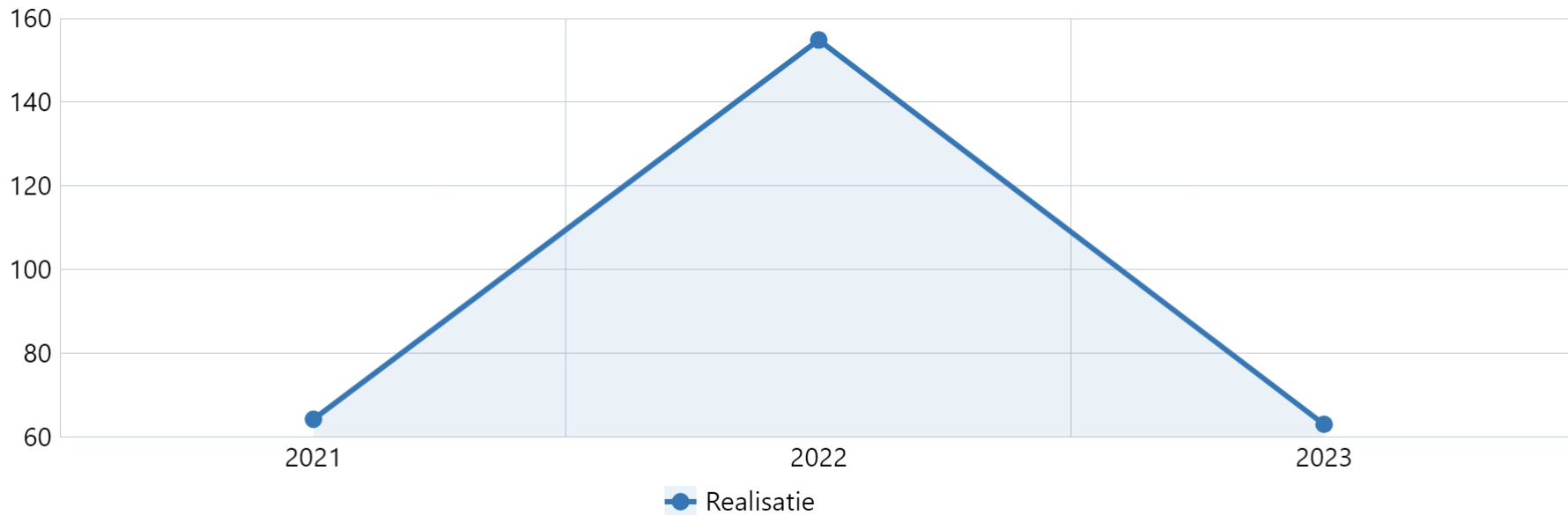
De Gemeente is constant in beweging, dat geldt ook voor het openbaar gebied. Er wordt veel energie gestoken in het op orde brengen en houden van de areaalgegevens middels inspecties van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit geeft vertrouwen in de grondslag voor het in beeld brengen van de benodigde inspanningen voor groot onderhoud en vervanging binnen het primaire beheerproces.

Het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte is aanbesteed volgens de afgesproken kwaliteit tegen actuele marktprijzen. Het dagelijks-, groot- vervangingsonderhoud en kapitaallasten van vervangingen wordt gefinancierd vanuit de algemene middelen en komen ten laste van programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen.

De uitgaven voor het verkrijgen of vervaardigen van de kapitaalgoederen met maatschappelijk nut die worden geactiveerd, wordt per kalenderjaar tot uitdrukking gebracht onder de materiele vaste activa op de balans. Hierdoor worden de uitgaven aan de investering toegerekend en verdeeld middels kapitaallasten over de periode waarin het nut zich voordoet. Voor het onderhouden van deze kapitaalgoederen is een bedrag beschikbaar gesteld van € 12,1 mln. In verband met herfasering van projecten is er een onderbesteding van € 4,1 mln. De herfasering komt onder andere door:

- personeelskrachte zowel bij de voorbereiding als bij directievoering en toezicht;
- wachttijden bij uitvoerende partijen door of het moment van opdrachtverlening of ook door beperkte beschikbare capaciteit;
- lange levertijden van materialen en
- het intrekken van de aanbesteding voor asfaltwerkzaamheden.

Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro) (Realisatie)

Toelichting Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro)

Vanaf 2021 is de methodiek van het berekenen van de kosten gewijzigd waardoor vergelijking met voorgaande jaren niet zinvol is.

Riolering

Volgens de Wet milieubeheer geeft de gemeente in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering. In 2023 is de meest recente GRP, onder de nieuwe naam nota Riolering 2023-2026, vastgesteld door de raad.

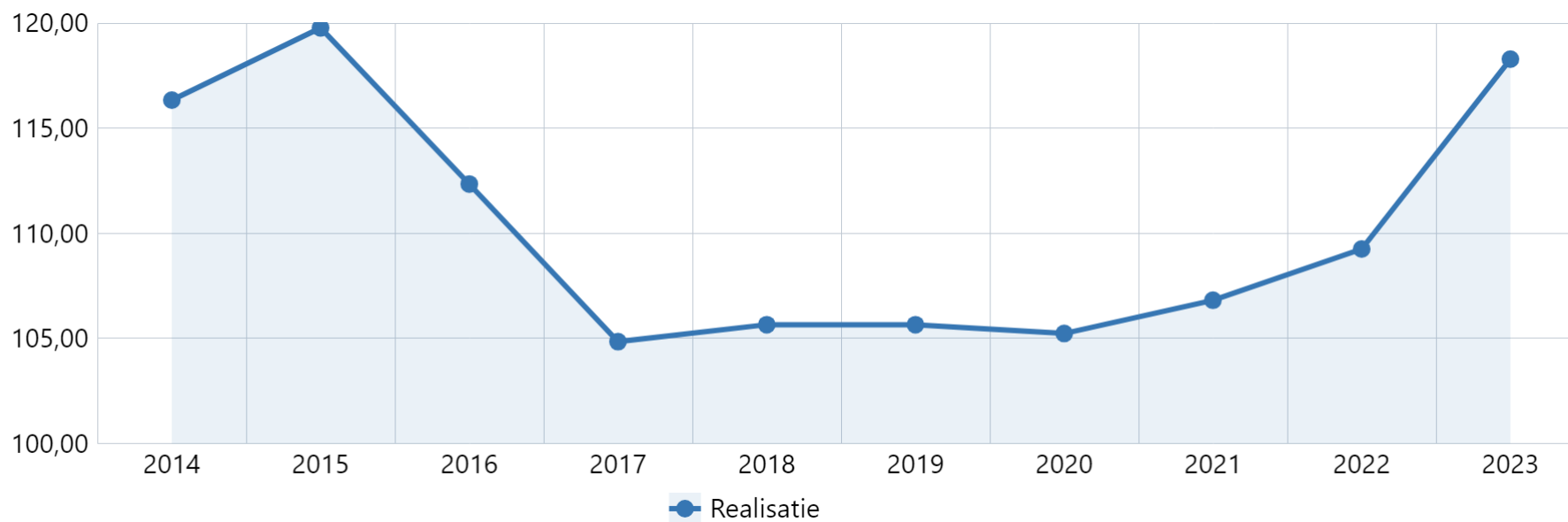
Voorziening Grootonderhoud Ondergronds (VGO)

In 2023 is er € 2 mln. meer uitgegeven dan begroot en is er 12 km riolering gerelined. De norm die is gesteld is 6,5 km per jaar. De financiële overschrijding komt voornamelijk door:

- werkzaamheden die over zijn gekomen uit 2022 komen waardoor in dat jaar een "voordeel" was ontstaan;

- Excessieve prijsstijgingen hebben geleid tot een nadeel;
- Spoedreparaties naar aanleiding van rioolinspecties;
- Onvoorziene extra kosten en werkzaamheden bij rioolprojecten.

Trendgrafiek Kosten riolering per aansluiting (in euro) (Realisatie)

Ondergrondse inzamelmiddelen

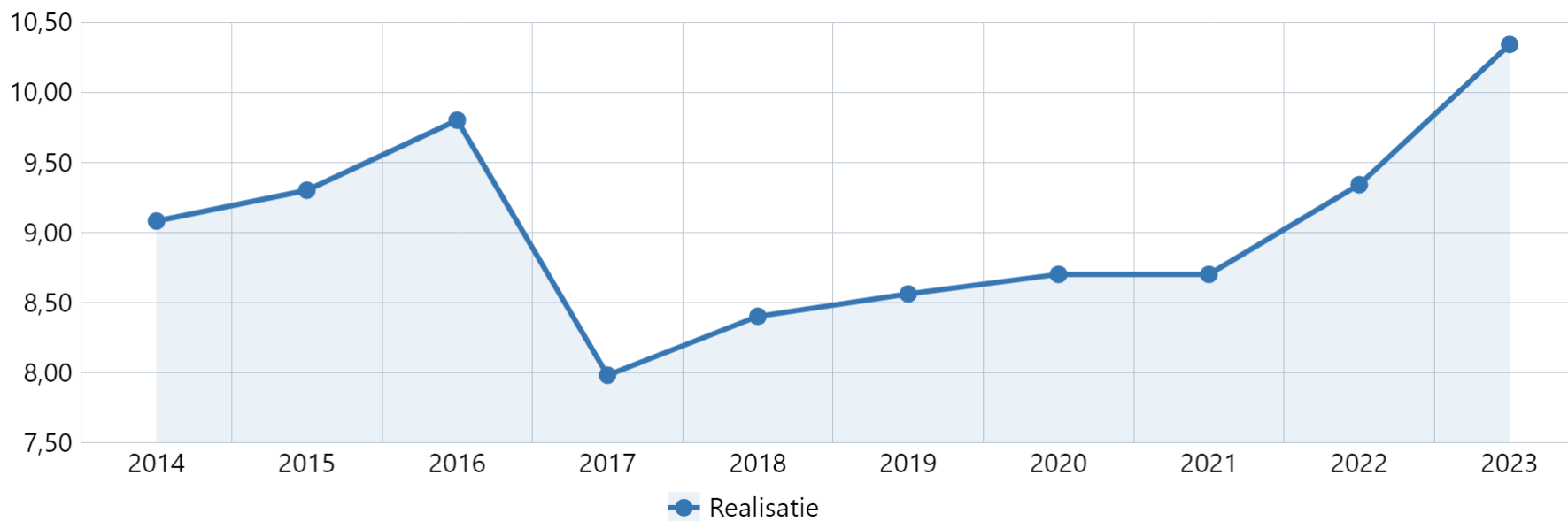
Omschrijving beleidskader

De kosten van het groot onderhoud van de ondergrondse inzamelmiddelen voor afvalinzameling verlopen niet gelijkmatig over de jaren. Om een constante lastenraming in de begroting te hebben wordt gebruik gemaakt van de voorziening afvalstoffenheffing. In het bestedingsplan groot onderhoud staan de kosten voor de komende jaren geraamd.

Uitvoering

In 2023 was € 0,3 mln. begroot voor onderhoud aan de verzamelcontainers en het vervangen van displays van de bedienzuilen van de ondergrondse containers. In 2023 is hieraan € 0,25 mln. uitgegeven.

Trendgrafiek Kosten Ondergrondse inzamelmiddelen per inwoner (in euro) (Realisatie)

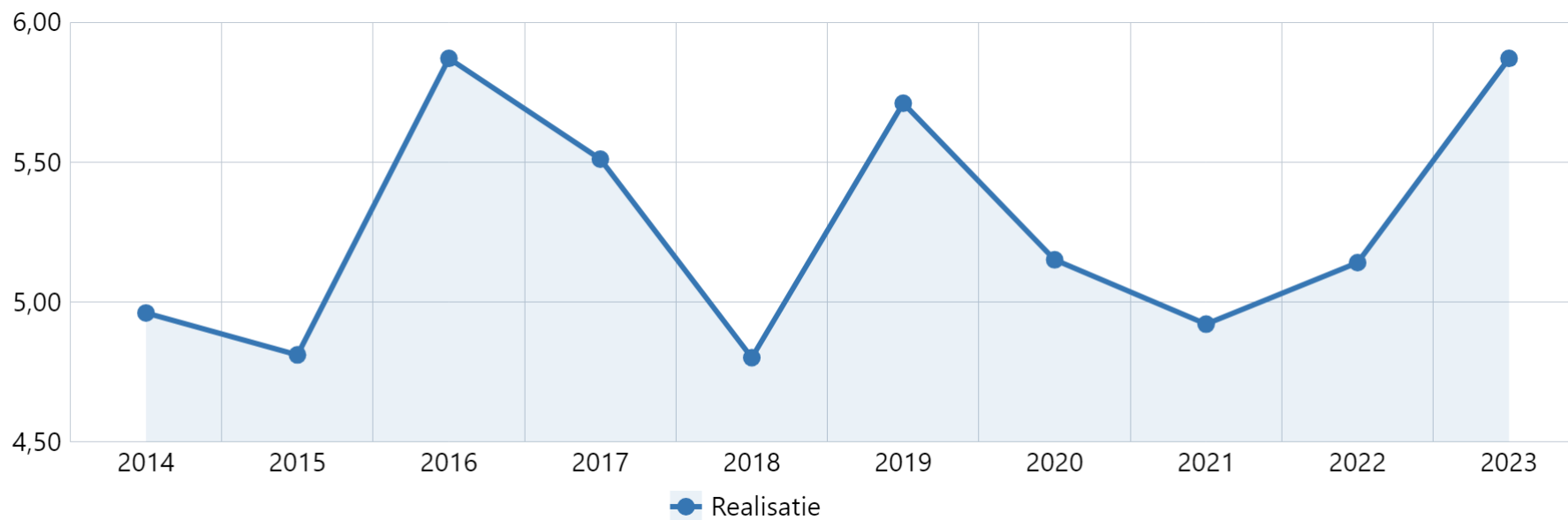
Begraafplaatsen

Voor de begraafplaatsen zijn de 'Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen' (2020) en de 'Uitvoeringsbesluiten gemeentelijke begraafplaatsen' (2020) leidend.

In 2011 is een investeringsbudget van € 3,3 mln. beschikbaar gesteld om in de toekomst voldoende begraafmogelijkheden te kunnen waarborgen en is in de afgelopen jaren een uitbreiding van de begraafplaats gerealiseerd, genaamd 'Parkgebied'. Hier zijn particuliere tweepersoonsgraven, kindergraven en islamitische graven aangelegd. Mede door het verzoek van de raad (motie 1609-01 'urn en as') om meer mogelijkheden aan te bieden om as te bestemmen, is hier ook een urnentuin aangelegd. De as kan worden bijgezet in urnengraven of urnengraven met een zuil. Er zijn gedenkzuilen geplaatst waar

nabestaanden kunnen worden herdacht. In 2020 is een asverstrooischaal aan de urnentuin toegevoegd. De gebouwde voorzieningen op de begraafplaatsen zijn op basis van kapitaallasten gefinancierd. De kosten voor het ruimen en onderhoud van de begraafplaats en gedenktekens worden gedekt uit de voorziening afkoopsommen onderhoud graven. Door het ruimen ontstaat er weer ruimte op de begraafplaats.

Trendgrafiek Kosten Begraafplaatsen per inwoner (in euro) (Realisatie)

Gebouwen

De stad Zoetermeer blijft zich inzetten om ervoor te zorgen dat het gemeentelijk vastgoed op voldoende niveau van kwaliteit blijft en optimaal verdeeld wordt over de stad. Dit stelt ons in staat om activiteiten te huisvesten die bijdragen aan de ambitie en doelstellingen van de gemeente, waaronder onderwijs, sport, sociaal welzijn, cultuur en ambtelijke huisvesting.

Het afgelopen jaar waren enkele van de belangrijkste vastgoedprojecten gericht op het realiseren van een nieuw zwembad genaamd De Watergeus, de ontwikkeling van een nieuw schoolgebouw voor het Motion Beweeg College, en de bouw van een nieuwe sporthal aan het Van Doornenplantsoen. Daarnaast

blijft de inzet gericht op verdere verduurzaming en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed, dit blijven ook de komende jaren belangrijke aandachtspunten.

Bij huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Zo is in 2023 het voormalige 2B-Home gebouw in het Venedepark aangetrokken. Gebouwen die niet langer bij de doelstellingen van de gemeente passen, worden afgestoten

Het afgelopen jaar zijn belangrijke plannen door de raad vastgesteld, waaronder het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs en het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs voor de periode 2023-2027. Deze plannen omvatten (ver)bouwprojecten waarbij meer dan € 80 mln. wordt geïnvesteerd in onderwijshuisvesting.

Ook is het Meerjarenonderhoudsprogramma Groot Onderhoud Gemeentelijke Accommodaties (MJOP Gemeentelijke Accommodaties) voor de periode 2023-2032 vastgesteld. Hierin is onder meer de onderbouwing opgenomen van de egalisatievoorziening, die dient ter dekking van de kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke accommodaties. De komende tien jaar wordt gemiddeld zo'n € 3,5 mln. per jaar aan grootonderhoud besteed. Naast grootonderhoud wordt er ook dagelijks en regulier onderhoud verricht. In 2023 is hieraan ca € 3,3 mln. besteed.

Beeldende kunstobjecten

Omschrijving algemeen beleidskader

Het reguliere onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte (BKOR) is gericht op de duurzame instandhouding van het gemeentelijk kunstbezit. Het onderhoud wordt planmatig uitgevoerd volgens een meerjarenonderhoudsplan, dat vervolgens wordt vertaald naar jaarplannen. De reguliere werkzaamheden (inspectie, reguliere schoonmaak, klein- en groot onderhoud en verhelpen van calamiteiten) zijn grotendeels aanbesteed in één raamovereenkomst. Voor bijzondere objecten (zoals fontein, geurtuin, en dergelijke) lopen aparte contracten. Binnen het lopende budget is beperkt ruimte gehouden om kleine (onvoorziene) schades te herstellen.

Wijzigingen per 2021

Vanaf 2021 wordt (naast de uitgaven voor onderhoud aan BKOR) in dit overzicht ook het reguliere budget voor beheer van beeldende kunst in gemeentelijke gebouwen (voornamelijk het stadhuis) meegeteld.

Verder voeren we vanaf 2021 tijdelijk een aantal 'kunstspecials' uit. Dat zijn eenmalige grote restauraties en renovaties die niet onder het reguliere onderhoud vallen. Het gaat bijvoorbeeld om het verhelpen van grotere schades, het hergebruiken van kunstwerken uit onder meer gesloopte (school)gebouwen en om verduurzaming van kunstwerken (onder meer door toepassing van LED-licht en andere duurzame materialen).

Financiële consequenties

De reguliere uitgaven voor onderhoud van beeldende kunstwerken zijn verwerkt in de exploitatie en komen ten laste van programma 4, Vrije Tijd. Daarnaast halen we vanaf 2021 incidenteel budget uit de reserve BKOR om 'kunstspecials' uit te voeren. Hiervoor is binnen de reserve BKOR een bedrag

gespaard. Omdat dit zeer gevarieerde projecten zijn, zullen deze kosten over de verschillende jaren fluctueren. Incidentele onttrekkingen voor de kunstspectacles worden separaat aan de raad voorgelegd.

Trendgrafiek Kosten beeldende kunst per inwoner (in euro) (Realisatie)

